

OBRAD PRIJÍMANIA - Dejinný prehľad II.

Po období prenasledovania /po r. 313/ sa prijímanie Sviatosti sa dialo pri eucharistickom slávení, ktoré bývalo častejšie, najmä v nedele. Potom nastáva prekvapujúce ochabnutie. Roku 506 synoda v Galii musela určiť, aby veriaci aspoň trikrát v roku pristúpil k svätému prijímaniu (*na Vianoce, Veľkú noc a Turíce*). Synoda v Cáchach (836) sa pokúšala o to, aby veriaci prijímali aspoň v pôstne nedele. Nepodarilo sa to. IV. Lateránsky koncil (1214) nariadil ako minimum aspoň jedno prijímanie ročne, a to vo Veľkonočnom období. Tento príkaz platí aj dnes. Pre zaujímavosť: svätý kráľ Ľudovít IX. prijímal šesťkrát do roka.

Prečo taký úpadok? Nešlo tu len o ľahostajnosť veriacich alebo o nedostatočnú evanjelizáciu. Spomínaný úpadok sa najviac prejavil v krajoch, kde boj proti arianizmu jednostranne prízvukoval božstvo Ježiša Krista. Veriaci začali mať veľkú bázeň pred Najsvätejším Bohom a neodvážili sa pristupovať k Eucharistii. Nastala aj zmena pôstneho poriadku pred sv. prijímaním. Od 10. stor. sa vyžadovala sponď pred každým prijímaním. Od konca 12. stor. sa pozdvihla vlna úcty k Najsvätejšej sviatosti; bol to však veľmi nábožný a adoračný pohľad na Eucharistiu, ktorý mal nahradiť sviatostné prijímanie, čím vznikla idea *duchovného prijímania*. Zdôvodnenie stredovek nachádzal v myšlienke, že kňaz prijíma zástupným spôsobom za celé zhromaždenie. Koncom stredoveku nastupuje nové nadšenie za prijímanie Eucharistie. Sv. Bernardín (+1444) sa vo svojich kázňach často vracal k téme sv. prijímania a veriacim odporúčal, aby okrem veľkonočného prijímania prijímali na hlavné sviatky verejne a vo vlastných farnostiach.

Tridentský koncil (1545-1563) povzbudil k častejšiemu svätému prijímaniu: „*Napokon svätá Synoda s otcovskou láskou napomína, povzbudzuje, prosí a vyzýva z hĺbky milosrdenstva nášho Boha všetkých i jednotlivých kresťanov, aby sa v tomto znaku jednoty, v tomto zväzku lásky, v tomto symbole svornosti zhromaždili a zjednotili a pamätajúc na takú vznešenosť a na takú veľkú lásku nášho Pána Ježiša Krista, ktorý dal svoj život ako cenu našej spásy a svoje telo za pokrm, verili a klaňali sa týmto svätým tajomstvám jeho tela a jeho krvi so silnou a pevnou vierou, s takou oddanosťou, úctou a láskou, ktorá im umožní často prijímať nadprirodzený chlieb.*“

Doba po koncile však nebola priaznivá pre časté sväté prijímanie. Šíriaci sa protestantizmus a najmä chladný jansenizmus (jeho prvky vidíme aj dnes), ktorý pod rúškom ľudskej nehodnosti vzdaloval veriacich od Božej lásky, to všetko boli prúdy, ktoré oslabovali eucharistický rozmer kresťanského života. No predsa sa našli takí horlivci, ako je Ján Eudes a najmä svätá Margita Alacoque (+1690), ktorá na základe žiadostí samého Ježiša Krista propagovala sväté prijímanie na prvé piatky v mesiaci. Pápež Pius IX. roku 1856 ustanovil sviatok Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, čo prispelo aj k rozvoju eucharistického prijímania.

Svätý pápež Pius X. roku 1905 otvoril dokoľák bránu pre časté sv. prijímanie: „*Túžba Ježiša Krista a Cirkvi, aby všetci veriaci denne pristupovali k posvätnému stolu, spočíva v tom, aby veriaci zjednotení s Bohom v sile Sviatosti dosiahli silu ovládať žiadostivosť, očistili sa od každodenných ľahkých vín a vyhýbali sa ťažkým hriechom, ktorým je náklonná ľudská slabosť.*“ „*Je zrejmé, že častým a denným prijímaním najsvätejšej Eucharistie sa prehlbuje spojenie s Kristom...*“ O včasnom svätom prijímaní detí hovoril jeho dekrét z roku 1910.

Druhý vatikánsky koncil veľmi prispel k aktívnej účasti na tomto tajomstve, ktorá má vyvrcholiť sviatostným prijímaním. „*Veľmi sa odporúča tá dokonalejšia účasť na svätej omši, keď po kňazovom prijímaní aj veriaci prijímajú Pánovo telo z tej istej obety.*“ Sväté prijímanie sa chápe ako súčasť svätej omše a zároveň je u laikov prejavom ich všeobecného kňazstva.

Apoštolský list sv. Jána Pavla II. DOMINICAE CENAE - (1980) vyzýval duchovných pastierov k bdelosti. Kým predtým sa veriaci akosi báli pristupovať k sviatostnému prijímaniu, teraz mnohí idú bez rozmýšľania, azda aj nepripravení, ba neraz sa na sväté prijímanie ide denne, ale k pokániu sa nepristupuje. Je to povinnosť duchovných pastierov, aby sa eucharistický pokrm nestal veriacim zvykovým a povrchným, ale aby kňazi veriacich nabádali a nie „odúčali“ od sviatosti zmierenia a z druhej strany zasa, aby dobre pripravených veriacich priťahovali, a nie odúčali od svätého prijímania.

Eucharistia je osobitným dobrom celej Cirkvi a najväčším darom. Eucharistia nie je obyčajným právom veriaceho, je to milosť, nezaslúžený dar: „*Pane, nie som hoden...*“ K Eucharistii treba prichádzať s čistým, úprimným a najmä milujúcim srdcom.

KATECHIZMUS KATOLÍCKEJ CIRKVI - „*Cirkev zaväzuje veriacich k účasti na božskej liturgii v nedele a sviatky a prijať aspoň raz v roku Eucharistiu, podľa možnosti vo Veľkonočnom období. Cirkev živo odporúča veriacim prijať Eucharistiu v nedeľu a vo sviatočné dni alebo aj častejšie, aj každý deň.*“ Apoštol Pavol hovorí: „*Keďže je jeden chlieb, my mnohí sme jedno v Kristovi, lebo všetci máme podiel na jednom chlebe.*“ Keď jeme z tej istej Eucharistie, prijímame toho istého Krista. Kristus je vo mne, Kristus je aj v blížnom, ktorý vedľa mňa prijíma nebeský Chlieb. Kristus je vo všetkých, ktorí ho sviatostne prijímajú, a stmeluje nás vo svojom tajomnom tele. Či máme právo brániť jeho Duchu, aby nás zjednocoval v láske, aby sme boli jedno srdce a jedna duša, aby sme aj pri rôznosti mienok rovnako zmýšľali v podstatných veciach a najmä v tých, ktoré nám predkladá učiteľský úrad Cirkvi?

BS, opäť je doba, kedy sme častejšie pozývaní k účasti na Eucharistii a teda na zjednocovaní sa s Kristom. Správny postoj k Eucharistii je znakom zrelosti kresťana a je viditeľným obrazom jeho viery a lásky k Ježišovi Kristovi. Budujme si tento vzťah, aby sa Ježiš pre nás stal skutočným zdrojom života a sily, ktorú denne potrebujeme. A potom bude platiť to Pavlovo, že nás nikto a nič neodlúči od Ježišovej lásky: ani tu na zemi ani vo večnosti. Amen.